

Schets 1 – De vreze des HEEREN

A. Doel

1. *Betekenis benoemen* – Laten zien dat echte wijsheid het vrezen en dienen van de Heere is.
2. *Actualiteit aangeven* – Wat maakt dat jij ‘wijs’ bent? Hoe denk je over je ‘eigen wijsheid’? Hoe kijk je naar de ‘wijsheid van deze wereld’?
3. *Christus centraal stellen* – persoonlijke spits: Echt wijs ben je pas als je de Heere kent, als je God als Vader mag kennen door het verzoenend werk van de Heere Jezus Christus, ‘Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing’ (1Kor. 1:30).

B. Achtergrondinformatie

‘De vreze des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.’ Spreuken 1:7 geeft de kern van het Spreukenboek weer en is de leidraad voor deze schets. Een korte uitleg van de belangrijkste begrippen: ‘Vreze des HEEREN’ is geen angst voor God, maar eerbied én vertrouwen. Er is dus sprake van afstand (God is de almachtige Schepper) én nabijheid (in Christus leer ik Hem door het geloof kennen als mijn Vader). ‘Beginsel’ is de bron, de wortel, waaruit de wijsheid voortvloeit. Dit woord komen we ook tegen in Genesis 1:1; de wortel van het ontstaan van hemel en aarde. ‘Wetenschap’ kan ook vertaald worden met ‘kennis’. Het gaat niet om een puur verstandelijke kennis, maar om kennis van een door de Heilige Geest verlicht verstand en hart. Levenswijsheid, zou je kunnen zeggen. In de Kanttekeningen bij de Statenvertaling staat over deze wijsheid geschreven: “een vaste en grondige kennis van goddelijke en menselijke dingen, om zichzelf in geloof en leven wél te schikken”. ‘Dwazen’ houden in hun doen en laten geen rekening met God. Dwaasheid is het tegenovergestelde van wijsheid. ‘Tucht’ heeft als doel het goede te bevorderen. Het middel om dat te bereiken is vaak de bestraffing van het kwade.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel/geloofsbelijdenis:**
Vreze des HEEREN: Gen. 20:11; Deut. 10:12; 2 Sam. 23:3; Psalm 19:10; 34:12 en 111:10, Pred. 12:13; Ef. 5:21; 1 Petr. 1:17; Openb. 15:4; HC. vr. 94, 120 en 121.
Wetenschap, wijsheid: 1 Kon. 3; Jak. 1:5-7.
Wijsheid tegenover dwaasheid: 1 Kor. 1:18-27; Mat. 7:24-27.
- **Literatuur:**
G.A. van Ginkel (e.a.) - *Wie is wijs? Dagboek voor jongeren 15+* (volledig gebaseerd op het Bijbelboek Spreuken) - den Hertog

C. Suggesties voor de avondinvulling

Alternatieve startopdracht

- **Wijsheidstest**
Laat iedereen deze wijsheidstest voor zichzelf maken, of laat de uitspraken in groepjes of in de gehele groep bespreken. Lees na afloop met elkaar de bijbehorende teksten, die onder de

tekst staan. Je hebt twee mogelijkheden: of je vindt een uitspraak wijs of je vindt hem onwijs, dus dwaas. Streep het onjuiste antwoord door.

1. Je moet eerlijk voor je schuld uitkomen -wijs/onwijs
2. Je mag best kwaad met kwaad vergelden -wijs/onwijs
3. Je kunt beter veel geld hebben dan goed bekend staan -wijs/onwijs
4. Onbezonnenheid is kenmerkend voor jongeren -wijs/onwijs
5. Maak geen ophef wanneer je onrechtvaardig behandeld wordt -wijs/onwijs
6. Bemoei je niet met ruzies -wijs/onwijs
7. Je kunt beter op je eigen inzicht vertrouwen dan adviezen van anderen opvolgen -wijs/onwijs
8. Je komt op het verkeerde pad als je met slechte mensen omgaat -wijs/onwijs
9. Ouders die nooit straffen, bederven hun kinderen -wijs/onwijs
10. Een vriend houdt altijd van je -wijs/onwijs

1. Spr. 14:9; 2. Spr. 20:22; 3. Spr. 22:1; 4. Spr. 22:15; 5. Spr. 17:9; 6. Spr. 20:3; 7. Spr. 12:15; 8. Spr. 13:20; 9. Spr. 13:24; 10. Spr. 17:17.

- Discussie
Voer met elkaar een discussie over wat wijsheid is. Is er ook verschil tussen wijsheid en kennis? En tussen 'bijbelse' en 'wereldse' wijsheid?

Stillewanddiscussie

www.lcj.nl/verwerkingplus16

www.hhjo.nl/verwerkingplus16

Niveau 1	Niveau 2
<p>Bijbel Spreuken 1:1-7, Mattheüs 25:1-13</p> <p>Vragen Laat deze altijd aan de orde komen op je verenigingsavond!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wie is de schrijver van het Spreukenboek? 2. Wat doet een wijze volgens vers 5? 3. Wat is het verschil tussen een dwaze en een wijze volgens vers 7? 4. Wat is het verschil tussen de wijze en de dwaze meisjes? 	<p>Bijbel Spreuken 1:1-7, Mattheüs 25:1-13</p> <p>Vragen Laat deze altijd aan de orde komen op je verenigingsavond!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat weet je van de schrijver van het Spreukenboek? 2. In vers 2-4 wordt het doel van het boek genoemd. Wat is dit? 3. Wat moet je doen om de spreuken te kunnen verstaan? 4. Wat is de betekenis van de gelijkenis van de wijze en de dwaze meisjes?

<p>Keuzevragen Associatieopdracht Vraag 1, 2, 4 Stelling 1 Casus</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Keuzevragen Associatieopdracht Vraag 1, 2, 4 Stelling 1 Casus</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>
<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> Maak (in groepjes) een poster over (het verschil tussen) wijsheid en dwaasheid. <p>Poster</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebruik een stelling uit de schets of één van de volgende stellingen voor een <i>Lagerhuisdebat</i> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16</p> <ul style="list-style-type: none"> Autonoom (zelfstandig) zijn, lijkt vrijheid maar is gebondenheid. Gebrek aan tucht laat normen en waarden vervagen. Niemand kan een ander verder brengen, dan waar men zelf is.

D. Antwoorden en suggesties

Vragen

- Zie de informatie boven deze vraag in de schets.
  - De 'vreze des HEEREN' kun je herkennen aan een tere (= voorzichtig, bang om te zondigen, liefdevol) omgang met en een oprechte en hartelijke gehoorzaamheid aan Hem.
  - Bespreek met elkaar eerst wat de verschillen tussen die soorten vrees zijn. Probeer het gesprek deze vraag open en persoonlijk te maken. Als je de Heere vreest, zal dat duidelijk worden in heel je leven, elke dag. Leg eens concreet uit hoe het in jouw leven tot uitdrukking komt. Ga dan de dagelijkse levens van je jongeren eens langs.

Stellingen

- Ten diepste kun je alleen aan het doel van je leven beantwoorden als je de Heere vreest. Alles wat je doet, kan in de ogen van de Heere alleen goed zijn als je verbonden bent met Hem. Dus ook het verplegen, verzorgen, kan in Gods oog alleen maar goed zijn als het gebeurt uit liefde tot Hem en de naaste.
- De Heere wil dat we Hem dienen met heel ons leven, ook met ons verstand. Het geloof is niet onredelijk, maar niet alles van wat de Heere zegt en doet, is te begrijpen. De Heere is veel hoger en machtiger dan wij zijn. Voorop moet staan dat Hij geloof van ons vraagt. En dan zal ook je verstand in Zijn dienst komen te staan.

Vragen

2. De vrees voor goden is angst, bang zijn vanwege onzekerheid. De vreze des HEEREN kent geen angst, maar ontzag en eerbied voor de Heere. Vertrouwen ook, omdat er een vertrouwensband is. Deze band ontbreekt bij alle andere godsdiensten. Daar zijn de goden ver weg en kan men niet zeker zijn van de zegen en goedheid van de goden. Hoe anders is de Heere, onze God voor allen die Hem vrezen! Als je Hem als je Vader hebt leren kennen door het geloof in de Heere Jezus Christus, dan mag je zeker zijn van Zijn zorg en liefde. 'Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?' (Rom. 8:32)
Het verhaal gaat dat er eens een Joodse rabbi was die in grijze kleding begraven wilde worden. Zijn leerlingen vroegen hem naar de reden hiervoor. Als antwoord gaf deze rabbi dat hij, hoewel hij zijn hele leven de wet stipt nagevolgd had, niet wist wat zijn eeuwige bestemming zou zijn. Zijn leerlingen vonden dat hij onberispelijk leefde, maar zelf bleef de rabbi in onzekerheid. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat er geen zekerheid komt als het van de werken van de mens afhangt. Onze vastheid en zekerheid liggen in God, in Zijn Woord en belofte. Wat Hij zegt is waarheid, Hij is de Waarheid en Hij doet wat Hij zegt.
3. De duivelen weten dat er maar één God is, ze weten Wie die God is en daarom sidderen, beven ze. Van angst, omdat ze weten van het verschrikkelijke oordeel van God. Voor de duivelen is er geen verlossing meer mogelijk. Hun geloof in Gods macht en majesteit is niet voldoende. Ook voor ons is meer nodig dan te geloven dat God de Machtige is; we moeten deze Drieënige God ook persoonlijk leren kennen. We hebben een toevluchtnemend, werkzaam geloof nodig dat telkens weer reiniging zoekt in het bloed van het Lam. Zie de Kanttekeningen.

Opdracht

- a. De vreze des Heeren is een kennen, liefhebben, vertrouwen en dienen van de Heere. Dat is een leven uit de bekering. Oftewel: bekering is nodig om de Heere te vrezen, om echt wijs te zijn. En dat kan alleen door en uit het geloof.
- b. Creatieve opdracht.

www.lcj.nl/verwerkingplus16
www.hhjo.nl/verwerkingplus16

Casus

Probeer persoonlijk te worden en iedereen zijn reactie op deze casus te laten geven. Tegen Pieter zou je vooral de genade van God kunnen benadrukken. Het is Gods goedheid dat hij bewaard is. Dat moet ook tot nadenken stemmen. Tot een zoeken van de Heere. Wat wilde de Heere hiermee aan hem duidelijk maken? Daarnaast kunnen wij de wegen van de Heere ook niet begrijpen. We mogen onze 'waarom-vragen' zeker aan Hem stellen, als het ons maar dichter bij de Heere brengt. We mogen weten dat niets buiten de raad van de Heere omgaat.

Stellingen

- Ook de wijze meisjes waren in slaap gevallen. Zij hadden zich echter wel voorbereid door extra olie mee te nemen. Het gaat om de voorbereiding op de komst van de Bruidegom.
- Elke dag dat we onbekeerd leven, doen we de Heere verdriet. We beantwoorden dan met ons

leven niet aan het doel waarvoor we leven: God eren en grootmaken. Dat is in je studententijd niet anders. Het studentenleven kan zelfs extra verleidingen met zich mee brengen. In de collegebanken kun je veel te horen krijgen dat niet overeen komt met het Woord van de Heere. Je kunt dan alleen stand houden als je met de Heere leeft.

E. Extra voorbereiding

- Zorg voor voldoende exemplaren van de wijsheidstest.
- Zorg voor materialen voor de poster en/of de creatieve opdracht.